

den, hvori Leddenene findes, have mere Interesse i deres Afstaffelse end denne; jeg kjender flere Exempler herpaa. Det er jo i Almindelighed paa større Gaarde, man har Ledde, og de ligge ofte i en Udant af Communen, saaledes at andre Communer kunne være meest interesserede i deres Afstaffelse; jeg skal derfor ret indstændigt anbefale at vedtage dette lille Endringsforslag. — Da jeg har Ordet, skal jeg ogsaa tillade mig at fremsføre et Par Ytringer om Endringsforslaget under Nr. 25, som bestemmer, hvorledes der skal forholdes med Veiarbejdets Udførelse, naar man vælger Naturalarbejde. Det foreslaaes, at Veiene i saa Tilfælde skal tildeles enhver Hartkornbrugere efter hans Hartkorn, saaledes at Huusmændene ogsaa faae deres Parter at vedligeholde; men jeg kan, hvad dette Forslag angaar, aldeles henholde mig til det, der er udtalt af det ærede Medlem for Skanderborg Amts 2den Valgkreds (H. Jensen), idet jeg heller ikke troer, det vil være heldigt at tildele Hartkornbrugere, som ikke have Heste, et særegent Beskytelse til Vedligeholdelse. Jeg kan just ikke erkjende, at dette, som det ærede Medlem meente, kunde blive til Fordeel for dem, som have Heste, idet de kunde faae en Fortjeneste ved at leie dem ud til dette Arbejde, men jeg troer dog, at det vilde være rigtigere ikke at tildele Andre Beskytelse end dem, som have Heste.

H. Larsen: Jeg vil kun tillade mig at støtte Underendringsforslaget under Nr. 25. Det forholder sig ikke fuldkommen rigtigt, som to ærede Talere have meent, at det vilde være for stor en Byrde at lægge paa Hartkornbrugere af mindre end 1 Td. Hartkorn som veipligtige Bidragydende ved Communernes Veiarbejde. Jeg kjender mange Exempler paa at Udskjænkning har fundet Sted siden 1841, og jeg finder det urigtigt at ikke enhver Parcellist kommer til at yde eens Naturalarbejde til Communen i Forhold til sit Hartkorn. Det har viist sig, — endsskjønt den høitærede Indrengsminister har meent, at det er urigtigt, — at de have været ulige stillede; der har i den senere Tid været Tilfælde, hvor Hartkornseiere med $\frac{1}{2}$ Skp. Hartkorn have maattet yde Naturalarbejde eller Høveri, som den høitærede

Minister kaldte det, til Communen, fordi de have det Uheld at være udparcellerede siden 1841 istedetfor før. Jeg skal gjerne indrømme at det er urigtigt at paalægge smaa Hartkornbrugere Naturalarbejde eller Høveri til Communen, men da Loven som den nu bestaaer, fritager en Part, nemlig dem, som var Parcellister før 1841, finder jeg det rigtigt, at man unddrager alle slige stillede Parcellister det Slags Arbejde, saaledes at Lovgivningen kunde komme til at beskytte disse Hartkornbrugere, der ere Parcellister efter 1841, naar den beskytter de tidligere Parcellister. — Med Hensyn til Leddenes Afstaffelse skal jeg paa det allerbedste anbefale det Endringsforslag, som peger hen dertil, nemlig Nr. 29. Leddene ere en Gene, men ofte rigtignok mere en Gene for de tilstødende Communer, end for den Commune, hvori de ligge; der er ofte Ledde i Udantene af en Commune, som slet ikke genere Communens Beboere, der sjældent eller aldrig passere den Vei hvor Leddet findes, medens de ere til stor Gene for tilstødende Communer. Til Beroligelse for det ærede Medlem, som paaberaabte sig, at vi skulle fastholde Forslaget under Nr. 22, da der derved vilde gives en Control med Sogneforstanderskaberne, skal jeg bemærke, at det visnok er — jeg veed ikke, hvorledes jeg rigtigt skal udtrykke det — en ubesøjet Frygt, han yttrede, ligeoverfor Sogneforstanderskaberne; naar man ikke tør lægge saamegen Myndighed i deres Haand, at de kunne tage Bestemmelse om, hvilket Veiarbejde der skal udføres, synes det mig, at det nye Communallovforslag maa gaae alt for vidt, da der derved gives Sogneforstanderskaberne Myndighed i mange andre Retninger. At en saadan Besværlighed paalægges Sogneforstanderskaberne, at de skulle indberette, hvad de tænke paa at udføre, og hvad de have udført, synes mig overskødig. Jeg tør haabe, at det ærede Medlem, naar han vil gjøre sig bekendt med, hvad der passerer paa enkelte Steder, vil see, at Sogneforstanderskaberne meget godt kunne grundforbedre Veiene uden at holde sig til det ærede Medlems Maal af Veienes Brede, nemlig 8—10—12 Alen, naar de kun stræbe hen til og vogte over, at Veiene holdes godt vedlige ved givne Reparationer. Det er ikke No